

Nr 36.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till underhåll av särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.; given Stockholms slott den 26 januari 1923.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Herm. Lindqvist.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 januari 1923.

Närvarande:

Statsråden LINDQVIST, THORSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, ÖRNE.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Lindqvist, anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkten 123, på min hemställdan föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att av-

låtas i ämnet, till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1923—1924 beräkna ett extra anslag av 125,000 kronor.

Jag anhåller nu att få till närmare behandling upptaga denna fråga.

Kommittén.

Vid ett inför överståthållaren den 20 september 1922 hållet sammanträde med representanter för överståthållarämbetet, länsstyrelsen i Stockholms län, generaltullstyrelsen, kontrollstyrelsen, Stockholms stadsfullmäktige, Stockholms stads nykterhetsnämnd och aktiebolaget Stockholmssystemet avhandlades frågan om vidtagande av mera verk samma åtgärder för bekämpande av spritsmugglingen och den därav följande olagliga spritförsäljningen i huvudstaden och dess omnejd samt tillsattes en kommitté, bestående av polismästaren i Stockholm, landssekreteraren i Stockholms län samt kustbevakningsinspektören, för utarbetande av förslag i ämnet. Denna kommitté avgav sedermera den 25 oktober 1922 utlåtande med förslag i ämnet och anförde därvid i huvudsak följande:

Det kommittén lämnade uppdraget hade föranletts av den på senare tid gjorda erfarenheten, att spritsmugglingen till huvudstaden och dess omnejd fått en oroväckande omfattning och att samtidigt en betydande ökning av fylleriförseelserna i huvudstaden kunnat konstateras, vilken företeelse otvivelaktigt stode i närmaste sammanhang med spritsmugglingen.

Beträffande fylleriet föreläge statistiska uppgifter rörande antalet av polisen i Stockholm för fylleri till åtal anmälda personer, utvisande att detta antal utgjort under 1922 års första kvartal 1,281, under andra kvartalet 1,845 och under tredje kvartalet 2,214. Motsvarande tal för de tre första kvartalerna 1921 vore respektive 1,411, 1,664 och 1,766.

Vad smugglingen anginge funnes icke några statistiska uppgifter, som kunde läggas till grund för beräkning av vare sig dess nuvarande omfattning eller den antagliga ökningen under den senare tiden, utan hade man i dessa hänseenden att bygga sitt omdöme huvudsakligen på den allmänna erfarenheten, vilken uppenbart gäve vid handen, att det endast vore en mindre del av smugglingen, som komme till myndigheternas kännedom. På grund av myndigheternas särskilda erfarenheter syntes det dock vara möjligt att erhålla vissa utgångspunkter för bedömandet och även i någon mån draga mera bestämda slutsatser.

Det hade sålunda visat sig, att en stor del av fylleriförseelserna i Stockholm orsakats genom förtäring av insmugglade spritvaror. Beträffande de under tredje kvartalet 1922 anmälda förseelserna, vilkas antal utgjort 2,214, hade enligt de anhållnas egna uppgifter i 937 fall berusningsmedlet varit sådan sprit. Av de anhållna hade 436 vägrat lämna uppgift om berusningsmedlet, vilket emellertid uppenbarligen kunde misstänkas hava varit av samma slag även i flertalet av dessa fall. Därjämte syntes det sannolikt, att i många fall, då lagligen åtkommen sprit uppgivits såsom berusningsmedel, detta i själva verket varit insmugglad sprit. Det vore på grund härav uppenbart, att försäljningen av insmugglad sprit fått mycket stor utbredning i huvudstaden.

Det vore vidare tydligt, att smugglingen för att vara lönande måste i stor omfattning undgå upptäckt, och det kunde därför antagas, att de partier, som toges i beslag, utgjorde endast en mindre del av den sprit, som olovligen infördes. Under det sista året hade dock ganska ansevärliga mängder tagits i beslag. Från Stockholm, Södertälje och Norrtälje systembolags kontrollområden hade till Aktiebolaget Vin- & Spritcentralen under tiden $\frac{1}{9}$ 1921— $\frac{30}{9}$ 1922 överlämnats omkring 90,000 liter stark sprit, som beslagtogs dels av tullverket, dels av polisen. Antalet vid rådhusrätterna i samma städer under år 1922 anhängiggjorda åtal för olovlig införsel av spritvaror eller försök därtill torde hava uppgått till omkring 600.

Det vore därför uppenbart, att de åtgärder, som hittills vidtagits mot smugglingen och den därav följande olaga försäljningen, varit alldeles otillräckliga, och, då det nuvarande tillståndet tydligen icke borde få fortfa, hade kommittén ansett mera verksamma åtgärder böra vidtagas i den ena eller andra riktningen.

En del av kommittén närmare angivna åtgärder, bland annat lättnader i de från kristiden kvarstående restriktionerna beträffande åtkomsten av sprit, vore ägnade att underminera den grund, varpå spritsmugglingen ytterst vilade, men kunde icke på en gång utan endast successivt omsättas i verklighet. Redan nu måste emellertid samhället vara betänkt på att vidtaga direkta åtgärder i syfte att i möjligaste mån stävja spritsmugglingen, som för närvarande visade tendenser att allt fort utvidga sig. Vad man därvidlag hade att närmast taga i betraktande vore, att spritsmugglingen är för dem, som utöva densamma, en näring, och att ingen bryr sig om att utöva en näring, om den icke är lukrativ. Därför borde man se till att den bleve så litet inbringande som möjligt.

De åtgärder, som hittills givit de bästa resultaten vid smugglingens bekämpande, hade varit sådana, som haft till syfte att taga större partier sprit i beslag och anställa därmed sammanhängande åtal. Det syntes framför allt vara av vikt, att denna verksamhet fullföljdes och utvecklades. Det vore härvid fråga om beslag av sprit såväl i skärgården som inne å fastlandet och ej blott under pågående smuggling eller av partier, som lagts i förråd i avvaktan på tillfälle till fortsatt insmuggling, utan även sedan insmugglingen blivit slutförd, alltså både åtgärder direkt mot smugglingen och ingripande mot försäljningen på ett tidigare stadium efter det smugglingen fullbordats. Denna verksamhet fölle sålunda både under tullverkets och polisens område, men den hade i sin helhet ett sådant inbördes sammanhang, att en intim samverkan mellan de olika förvaltningsgrenarna här vore nödvändig. Behovet av sådant samarbete förekomme emellertid icke endast beträffande själva spaningsarbetet, som ofta i samma ärende måste äga rum å skilda orter, med utnyttjande av å den ena eller andra platsen tillgänglig lokal- och personkänedom, utan även och kanske i än högre grad därutinnan, att spaningen ofta måste, sedan ett spritparti blivit uppdagat, följas av en omfattande undersökning för anskaffande av erforderligt bevismaterial. Det hade till följd härav, bland annat, blivit allt mera vanligt, att tullpersonal, som verkställt beslag, anlätade polisen i Stockholm för åstadkommande av den för beslagets fastställande nödvändiga undersökningen och utredningen av målet.

Det arbete, varom här i allmänna drag givits antydningar, vore alltså ett kombinerat tull- och detektivarbete, som ompände både skärgården, fastlandet inom länet och Stockholms stad. I sammanhang med frågan om ett utvecklande av denna verksamhet hade kommittén haft under särskilt övervägande, huruvida en mera omfattande bevakning av trafikleder både till lands och sjöss omkring Stockholm skulle kunna anordnas i syfte att söka på ett effektivt sätt avstänga

staden från tillförsel av insmugglad sprit. Det kunde naturligtvis icke ifrågakomma att för ändamålet söka anordna fullständig kontroll över all tillförsel till staden, vartill skulle erfordras en alltför omfattande och kostsam organisation, som redan av denna anledning vore otänkbar, men även en anordning med mer eller mindre rörlig bevakningspersonal för kontroll över sådan tillförsel å vägar och farleder, som syntes misstänkt, skulle kräva så stora kostnader, att tanken härpå för närvarande måste övergivas.

Vad som närmast borde vara föremål för uppmärksamhet hade kommittén ansett vara frågan om ett mera utvecklat samarbete mellan tullverket och polisen. I detta hänseende skulle det otvivelaktigt medföra vissa fördelar, att den polispersonal, som skulle därtill särskilt användas, bleve anställd hos tullverket, som ju närmast hade smugglingens bekämpande till uppgift. Denna personal skulle då naturligtvis hava både Stockholms stad och län till verksamhetsområde och där äga polisens befogenhet. Genom en sådan anordning borde kunna åstadkommas en ändamålsenlig koncentration och enhetlig ledning av hela den ifrågavarande verksamheten, men för vinnande av detta syfte bleve det då också erforderligt, att den polispersonal, som organisationen skulle omfatta, ställdes under en särskild tjänsteman vid tullverket, vilken borde hava till åliggande att leda såväl spaningstjänsten som förekommande undersökningar och utredningar. Dessa olika grenar av verksamheten stode nämligen i sådant inbördes sammanhang, att inseendet över det hela icke utan skada för resultatet kunde fördelas mellan skilda förvaltningar utan borde förenas i en hand, som därigenom kunde utöva en kraftigare ledning. Därest ledningen skulle läggas hos tullverket, syntes det nödvändigt, att en särskild åklagarbefattning inrättades för ifrågavarande ändamål, och det syntes jämväl bliva behöfligt att anskaffa särskilda lokaler såväl för åklagarens och polispersonalens behov som för förvaring av anhållna personer.

I frågans nuvarande läge hade det emellertid syntts kommittén vara lämpligare att söka åstadkomma en lösning, som mera anslöte sig till det hittills praktiserade samarbetet, och först efter ytterligare erfarenheter genomföra en organisation av nämnda eller liknande slag.

Inseendet över undersöknings- och utredningsarbetet utövades för närvarande närmast av tredje polisintendenten i Stockholm. Den polispersonal, som användes i särskild spaningstjänst av ifrågavarande slag i samarbete med tullpersonalen, stode jämväl i övrigt under tredje polisintendentens befäl och vore anställd vid kriminalavdelningen i Stockholm. Den utgjordes av fyra man, av vilka två vore extra polismän och avlönades med särskilda medel, som icke vore upptagna i polisverkets utgiftsstat. De båda övriga vore ordinarie kriminalkonstaplar vid Stockholms poliskår. De erforderliga kostnaderna för resor och andra nödiga utgifter i tjänsten bestredes jämväl av särskilda medel, som stode till polismästarens förfogande.

Nämnda personal vore uppenbarligen alldeles otillräcklig, och en betydligt större styrka syntes vara behöflig. Efter närmare övervägande hade kommittén emellertid, bland annat med hänsyn till svårigheten att för den säregna tjänstgöring, varom här vore fråga, anskaffa kvalificerade personer, ansett sig icke för närvarande böra föreslå en större tillökning än att personalen i sin helhet skulle utgöras av 9 man, av vilka en skulle vara förman och hava till åliggande att under tredje polisintendenten utöva den närmaste ledningen av arbetet. Genom anställande av en sådan förman skulle det bliva möjligt att låta denna personal under tredje polisintendentens inseende ombesörja även det vanligen förekom-

mande utredningsarbetet, och den komme därigenom att erhålla en fristående ställning i förhållande till kriminalavdelningen i övrigt. Den skulle då kunna anses utgöra en särskild *tullpolisavdelning* vid Stockholms polisverk och visserligen lyda under tredje polisintendenten, men hava till åliggande att lämna tullverket allt biträde, som betingades av tjänstgöringens ändamål, liksom den givetvis också vid behov syntes kunna erhålla förstärkning av personal vid tullverket. För samarbetets befrämjande vore det önskligt, att dessa polismän jämväl erhöles samma befogenhet som tullpersonal att verkställa undersökning å fartyg. I sin egenskap av polismän kunde de nämligen icke vara berättigade att företaga sådan undersökning i andra fall än då skäl funnes för anställande av husundersökning i vanlig bemärkelse, vilken befogenhet icke alltid vore tillräcklig för det ifrågavarande ändamålet. Vidare borde samma personal erhålla polisbefogenhet under tjänstgöring inom Stockholms läns område, naturligtvis då också med åliggande för dem att vid förekommande behov biträda vederbörande polismyndigheter inom länet vid förrättningar av ifrågavarande slag.

Vad kostnaderna anginge torde det obestriddigen i övertvägande grad vara en statens angelägenhet att upprätthålla den verksamhet, som här avsåges. Det tillkomme tullverket att bestrida både bevakning och spaningstjänst till förebyggande och beivrande av olovlig införsel, och den polistjänst i vanlig bemärkelse, som ifrågavarande personal skulle hava till uppgift, komme att omfatta en stor del av Stockholms län. Men personalen skulle jämväl i avsevärd omfattning hava att fullgöra sådan polistjänst för beivrande av olovlig spritförsäljning inom Stockholms stads område m. m., som under alla förhållanden måste åligga stadens polis. Härjämte borde framhållas den fördel, staden kunde vinna med avseende på den allmänna ordningens befrämjande genom smugglingens bekämpande i dess helhet. Det hade på grund av dessa förhållanden syntes kommittén vara lämpligt, att kostnaderna bestredes av statsverket, men med bidrag från Stockholms stad, och syntes detta bidrag skäligen böra beräknas motsvara en tredjedel av hela kostnaden. Härvid förutsatte kommittén, att icke någon del skulle såsom för närvarande bestridas av medel å polisverkets ordinarie avlöningsstat.

Tillsvidare borde erforderliga medel för ändamålet ställas till överståthållarämbetets förfogande för en tid av ett år. Avlöningen till personalen borde utgå efter samma grunder, som gällde för kriminalavdelningen i Stockholm, sålunda att förmannen skulle vara likställd med kriminalöverkonstapel och de övriga med kriminalkonstaplar. Någon specificerad avlöningsstat borde dock icke fastställas, utan det vore för ändamålets befrämjande mera praktiskt och lämpligt, att medlens användande finge anpassas efter omständigheterna. Det syntes sålunda icke böra finnas något hinder för att vid ifrågavarande polisavdelning anställa en eller annan pensionerad detektiv, som kunde erhållas för mindre kostnad, varigenom eventuellt en ökning av personalen skulle kunna åstadkommas. Vidare borde naturligtvis en viss frihet få vara rådande i fråga om personalens användande, så att, om det icke alltid skulle finnas tillräcklig sysselsättning för hela personalen i det vanliga arbetet, avdelningen tillhörande polismän skulle kunna beordras till annan för samma ändamål nyttig tjänstgöring såsom t. ex. tillsyn över langarna, vartill denna personal komme att äga särskilda förutsättningar.

Jämte medel till personalens avlöning erfordrades emellertid anslag till resekostnader och övriga utgifter i tjänsten.

Utgifterna för personalens avlöning skulle efter angivna grunder och med beräkning av nu utgående dyrtidstillägg uppgå för år räknat till kronor 47,640: 60,

vilken summa med hänsyn till vad ovan anförts i fråga om anslaget användning syntes böra avrundas till 50,000 kronor. Till bestridande av resekostnader och andra utgifter i tjänsten erfordrades givetvis med hänsyn till verksamhetens art och omfattning ett ganska avsevärt belopp, vilket framginge av gjorda erfarenheter. Det syntes visserligen vara antagligt, att bidrag till särskilda kostnader kunde påräknas från de bolag, som försälde spritdrycker och i vilkas verksamhet spritsmugglingen gjorde intrång, men i förevarande kostnadsberäkning syntes dock böra upptagas ett anslag för ifrågavarande ändamål av 25,000 kronor. Hela den kostnad, vartill anslag skulle erfordras, syntes kommittén alltså i runt tal kunna för en tid av ett år beräknas till 75,000 kronor, vadan bidraget från Stockholms stad skulle uppgå till 25,000 kronor.

Kommittén har därför föreslagit, att vid Stockholms polisverk måtte inrättas en särskild tullpolisavdelning, lydande närmast under tredje polisintendenten och med åliggande att inom Stockholms län och Stockholms stad bedriva spaning för uppdagande av olovlig införsel och därmed sammanhängande olovlig försäljning av spritdrycker samt härvid samarbeta med tullverkets personal och lämna tullverket det biträde, som påkallas av berörda tjänstgörings ändamål, att den till nämnda avdelning hörande personalen måtte erhålla ej mindre samma befogenhet att anställa undersökning å fartyg, som tillkommer tullpersonal, än även polisbefogenhet vid tjänstgöring såväl inom Stockholms stads som Stockholms läns område med därtill hörande farvatten samt att till personalens avlönande och bestridande av kostnaderna för dess resor och andra utgifter i tjänsten måtte utverkas anslag av statsverket för ett år å högst 75,000 kronor, därav 25,000 kronor borde gottgöras statsverket genom bidrag från Stockholms stad.

Överståthållaräm-
betet.

Med skrivelse den 11 november 1922 har överståthållarämberbetet överlämnat kommitténs utlåtande och därvid för egen del anført, att ämbetet till alla delar anslöte sig till kommitténs förslag samt hyste den förhoppningen, att, om detta förslag bleve genomfört, en kraftig hämsko skulle varda satt emot den i Stockholm och dess omgivningar florerande spritsmugglingen och den i staden därefter följande olovliga spritförsäljningen. Mot det belopp, som föreslagits för ifrågavarande ändamål, syntes någon erinran icke med fog kunna göras. Något skäl för den uppdelning av kostnaderna emellan staten och Stockholms stad, som av kommittén föreslagits, hade icke av kommittén anförts, men syntes det vara skäligt att, då ifrågavarande övervakning torde åligga dels tullverket, dels ordningsmakten i Stockholms län, dels slutligen polisen i Stockholms stad, staten övertoge ansvaret för två tredjedelar av kostnaderna samt staden för den återstående tredjedelen. De medel,

som för ändamålet skulle bestridas av statsverket, borde utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel. Då emellertid denna fond icke kunde för ändamålet anlitas utan riksdagens hörande, men den föreslagna polisavdelningen syntes böra träda i verksamhet fortast möjligt eller åtminstone med ingången av år 1923, hade överståthållarämbetet för avsikt att samtidigt med sin förevarande framställning till Kungl. Maj:t föreslå Stockholms stadsfullmäktige att anslå dels hela det belopp av 37,500 kronor, som erfordrades för första halvåret 1923, med beräkning att två tredjedelar av detta belopp sedermera skulle ersättas staden av statsverket, dels ock för det senare halvåret 1923 ytterligare 12,500 kronor.

Under åberopande av vad sålunda och i övrigt blivit anfört hemställde överståthållarämbetet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att för ifrågavarande ändamål finge av statsverkets fond av rusdrycksmedel utgå dels 25,000 kronor för första halvåret 1923 att utbetalas till Stockholms stad, i den mån densamma för ändamålet utgivit belopp utöver 12,500 kronor, dels ytterligare 50,000 kronor för statsregleringsåret 1 juli 1923—1 juli 1924.

Till följd av remiss har kontrollstyrelsen avgivit utlåtande den 12 december 1922. Styrelsen har därvid förklarat sig i likhet med överståthållarämbetet anse förhållandena för närvarande vara sådana, att särskilda åtgärder för bekämpande av den olovliga införseln av spritdrycker vore av nöden, då eljest de nykterhetsfrämjande verkningarna av restriktionssystemet kunde i ej ringa grad äventyras. Styrelsen kunde ock ansluta sig till det förslag till åtgärder, som av överståthållarämbetet framlagts, utan att dock härigenom vilja hava tagit ställning till de allmänna uttalanden, som återfunnes i kommittébetänkandet.

Styrelsen funne goda skäl tala för den i framställningen föreslagna fördelningen mellan statsverket och Stockholms stad av de med förslagets genomförande förenade utgifterna. Mot rusdrycksmedelsfondens anlitan i förevarande fall syntes ej heller några invändningar kunna göras.

Styrelsen har vidare framhållit, att de missförhållanden, som föranlett framlägget av förevarande förslag, ej vore säregna för Stockholms stad och län, utan även, om än i allmänhet i mindre utsträckning, återfunnes i andra delar av landet, särskilt i Skåne och på västkusten. Det vore därför enligt styrelsens mening synnerligen önskvärt, att utöver det för Stockholms stad och län avsedda beloppet av 50,000 kronor ytterligare ett belopp å exempelvis 50,000 kronor stode till Kungl. Maj:ts disposition för att under budgetåret 1 juli 1923—30 juni

Kontroll-
styrelsen.

1924 efter framställning från vederbörande myndigheter användas för vidtagande i andra delar av landet av åtgärder likartade med de nu för Stockholms stad och län ifrågasatta.

Generaltull-
styrelsen.

Generaltullstyrelsen har slutligen i ett den 11 december 1922 dagtecknat utlåtande, som den 22 i samma månad inkommit till socialdepartementet, vitsordat, att smugglingen av spritvaror till Stockholms tullkammardistrikt och angränsande trakter under de senaste åren erhållit stor omfattning och visade tendens att alltmera ökas samt bedrivs med allt större förslagenhet ävensom att de medel, tullverket för närvarande förfogade över, visat sig icke vara tillräckliga för att i dessa trakter likasom ej heller i vissa andra delar av landet effektivt bekämpa sprit-smugglingen. Också hade styrelsen i åtskilliga på Kungl. Maj:ts prövning nu beroende framställningar hemställt om kraftigare åtgärder mot smuggerifaran i form av skärpta straffbestämmelser och ökat anslag till detektivarbete m. m. Men även om dessa förslag, som delvis krävde riksdagens medverkan, skulle godkännas, toge det någon tid, innan desamma kunde bli verksamma. Under sådana förhållanden syntes det kunna bli av gagn, om för smugglingens stävjande tullverket under närmaste tiden erhöle ökat biträde av polismyndigheterna. Styrelsen biträdde därför det framställda förslaget om inrättande tills vidare av en särskild tullpolisavdelning vid Stockholms polisverk; och funne styrelsen i betraktande därav, att i denna avdelnings arbete skulle ingå till en betydande del uppgifter av ren polisnatur, den ifrågasatta fördelningen av de för avdelningens verksamhet erforderliga kostnaderna mellan statsverket och Stockholms stad vara skälig.

Enligt förslaget skulle avdelningen närmast lyda under tredje polisintendenten. Emellertid skulle den till avdelningen hörande personalen erhålla samma befogenhet att anställa undersökning av fartyg, som tillkomme tullpersonalen. Jämväl styrelsen ansåge för sin del erforderligt och lämpligt, att nämnda befogenhet tilldelades tullpolisavdelningens personal. Att polispersonalen vid utövningen av denna befogenhet borde rätta sig efter de föreskrifter, som i förekommande fall meddelades av tullverkets vederbörande myndigheter, och varigenom någon rubbning av subordinationsförhållandet i övrigt icke gjordes, syntes styrelsen vara uppenbart. Särskilda bestämmelser i detta avseende syntes därför icke vara erforderliga. Skulle emellertid, i motsats till styrelsens uppfattning, befinnas nödigt att för klarläggande av nyssberörda sak uttrycklig bestämmelse därom meddelades, ansåge styrelsen det vara oeftergivligt, att en sådan bestämmelse utfärdades.

Den alltmera tilltagande spritsmugglingen innebär otvivelaktigt en verklig samhällsfara icke blott genom sin menliga inverkan på folknykterheten utan även på grund av den bristande vördnad för lagen, som däri tar sig uttryck. Att kraftiga åtgärder till bekämpande av denna trafik ofördröjligen böra vidtagas, synes mig därtför uppenbart. På chefens för finansdepartementet föredragning har Kungl. Maj:t den 13 innevarande januari beslutat att till lagrådet remittera förslag till de ändringar i gällande tullagstiftning, som befunnits påkallade för ifrågasvarande ändamål. Vad angår det erforderliga bevaknings- och spaningsarbetet till förebyggande och beivrande av spritsmuggling, lär i princip tillkomma tullverket att sörja därför. Under nu föreliggande omständigheter torde det dock vara lämpligt att försöksvis och tills vidare träffa sådana anordningar, att tullverket härutinnan erhåller biträde från vederbörande polismyndighet i huvudsaklig överensstämmelse med det av överståthållarämbetet framlagda förslag, för vilket jag i det föregående redogjort.

Departements-
chefen.

Såvitt på Stockholms stad ankommer, har detta förslag redan börjat genomföras. Stadsfullmäktige hava, på överståthållarämbetets framställning, den 18 december 1922 beslutat att *dels* för inrättande av en tullpolisavdelning vid Stockholms polis i enlighet med den föreslagna planen bevilja ett bidrag för första halvåret 1923 med 12,500 kronor, *dels ock* bemyndiga drätselnämnden att för samma ändamål av tillgängliga medel tillhandahålla överståthållarämbetet ett belopp å 25,000 kronor med beräkning, att sistnämnda förskott sedermera skulle av statsverket ersättas. Frågan om stadens bidrag till den nya organisationen för tiden efter första halvåret 1923 ansågs böra återupptagas till prövning efter riksdagens behandling av ärendet. Överståthållarämbetet har därefter i skrivelse den 12 januari 1923 meddelat, att tullpolisavdelningen dåmera vore organiserad och hade trätt i verksamhet.

Mot överståthållarämbetets beräkning av kostnaderna för den planerade verksamheten och förslaget till fördelning av dessa kostnader mellan statsverket och Stockholms stad har jag icke funnit anledning till erinran. Då emellertid, på sätt kontrollstyrelsen framhållit, möjlighet bör beredas att vidtaga liknande åtgärder även på andra orter än i Stockholms stad och län, torde anslag böra äskas till högre belopp, än överståthållarämbetet begärt, förslagsvis till ett belopp av 125,000 kronor. Med hänsyn till vad i propositionen nr 12 till årets riksdag anförts rörande statens rusdrycksmedelsfond synes ifrågasvarande belopp icke böra tagas ur fonden utan beredas genom anslag i vanlig ordning. Det lär böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att bestämma om anslagsmedlens fördelning och

att i andra fall än det, som avses i överståthållarämbetets förslag, avgöra, huruvida eller i vad mån såsom villkor för beviljandet av statsbidrag bör fordras, att medel också tillskjutas av kommun eller annan.

De närmare föreskrifter rörande den ifrågavarande polisens verksamhet och befogenhet, som må finnas erforderliga, torde kunna meddelas i administrativ väg.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 125,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Herman Hultkrantz.